

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesien hävittämistä

Hakija

Kiinteistö Oy Pyhälinna 2 / Mikko Hänninen

Asia

Lupahakemus räystäspääskyn pesien hävittämiseen lomahuoneistojen sisäänkäyntien yläpuolelta Pelkosenniemellä, Lapissa.

Hakemus

Hakija hakee lupaa räystäspääskyn (*Delichoon urbicum*) pesien hävittämiseen SKI-INN Pyhälinna lomahuoneistojen sisäänkäyntien yläpuolelta Pelkosenniemellä. Pesiiä on seuraavasti: talo A 3 pesää joista 2 poistettavaa, talo B 5 pesää joista 3 poistettavaa, talo C 6 pesää joista 3 poistettavaa, talo D 11 pesää joista 8 poistettavaa, talo E 10 pesää joista 10 poistettavaa, talo F 0 pesää, talo G 1 pesä, joka poistettava. Yhteensä pesiiä on 33, joista säilyisi 8 ja poistettaisiin 25.

Pesien siirto olisi vaikeaa, koska pesiiä ei välttämättä saa ehjänä irti räystäistä ja palkkien päältä. Kaikki poistettavaksi ilmoitetut pesät ovat kulkureittien yläpuolella, missä ne haittaavat huoneistojen käyttöä. Kulkureittien ja ulko-ovien päällä on katoksia, mutta ne suojaavat vain osittain, sillä katos ulottuu vain osaan rappusia ja terassia. Alemmilla tasoilla jätökset osuvat myös ikkunoihin.

Tehostettu siivous ei hakijan mukaan ratkaise ongelmaa, koska ulosteet tippuvat suoraan kulkuväylille ja sisäänkäyntien edustalle. Likaantuminen tapahtuu usein jo heti siivouksen jälkeen, joten kyseessä on jatkuva terveys- ja viihtyvyyshaitta myös niissä huoneistoissa, joissa pesiiä on vain yksi. Puhdistuksen hinnaksi muodostuu kesän aikana useita tuhansia euroja, sillä ikkunoiden ja seinien pesuun vaaditaan nosturit.

Lupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Linnut ulostavat huoneistojen sisäänkäyntien yläpuolella ja ulostetta voi päätyä kengissä sisälle. Ulostetta saattaa pudota myös suoraan huoneistoihin kulkevien ihmisten päälle. Terasseilla ei käytännössä voi oleskella jatkuvan lintuliikenteen vuoksi, ja kulku huoneistoihin tapahtuu jätöskasojen päältä. Jätöksiä on myös kaiteilla. Huoneistot ovat kaupallisessa majoituskäytössä, eikä tiettyjä huoneistoja ole voitu kesällä 2025 ulosteongelman takia käyttää. Asiakkaat ovat valittaneet siitä, ettei huoneistoihin pääse astumatta ulosteisiin, ja että ulostetta saa mahdollisesti päälle. Lisäksi linnut ”hyökkäilevät” ihmisten yläpuolella.

Tarkoitus on laittaa ennen seuraavaa pesimäkautta vanhoihin pesäpaikkoihin ns. piikkiesteitä, jotka estävät lintujen laskeutumisen kyseisiin paikkoihin, sekä mahdollisesti rakentaa muita esteitä tai suojarakenteita. Lisäksi pesintää on tarkoitus häiritä karkottimilla kuten haukkojen kuvilla.

Pesiiä jää alueelle sellaisiin paikkoihin, joissa ne eivät ole haitaksi, esimerkiksi ulkoseinien räystäiden alle. Ulkoseinien räystäiden alla on hakijan mukaan reilusti tilaa uusille pesille. Lisäselvityksen liitteenä on toimitettu valokuvia.

Määräykset, joita hakemus koskee

Räystäspääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi räystäspääsky on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesiä koskeva kiello on voimassa pesimäkauden ulkopuolella, kun kyse on toistuvasti käytössä olevasta pesästä. Räystäspääsky ja haarapääsky käyttävät samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan räystäspääskyn pesien hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 31.3.2026 asti.
- 2 Tällä luvalla saa hävittää enintään 25 räystäspääskyn pesää Pyhälinna lomahuoneistoista sisäänkäyntien lähistöltä.
- 3 Pesien poistamisen jälkeen räystäspääskyjen pesintä ko. pesäpaikoilla tulee pyrkiä estämään pesimäesteillä, pelottimilla tai karkottimilla.
- 4 Pesiä ei saa poistaa eikä pesintää häiritä niillä seinustoilla, joilla ei ole sisäänkäyntejä.
- 5 Hävitettävät pesät tulee korvata tarjoamalla pesimäpaikka vähintään 20 pesivälle räystäspääskyparille 31.3.2026 mennessä. Korvaavien pesäpaikkojen suunnittelussa ja sijoittelussa tulee ottaa huomioon lajin pesimäbiologia.
- 6 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Lapin ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida 30.6.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/4297/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä, milloin ja kuinka monta pesää hävitettiin. Lisäksi tulee kertoa, miten korvaavat pesäpaikat toteutettiin, alkoivatko räystäspääskyt pesiä niissä, ja miten räystäspääskyjen pesintä sisäänkäyntien lähistöllä estettiin.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Lomahuoneistojen sisäänkäyntien yhteydessä pesivä suuri määrä räystäspääskyjä aiheuttaa ulosteellaan hygieniariskejä huoneistojen käyttäjille. Lisäksi pesille kulkevat linnut voivat säikähdyttää sisälle kulkiessa tai sisältä tullessa. Vaikka tänä vuonna ongelmaa pystyttiin sietämään, on perusteltua mahdollistaa ongelman ratkaiseminen ja kaikkien huoneistojen käyttö tulevia pesimäkausia ajatellen.

Muuta tyydyttävää ratkaisua kuin pesien poistaminen paikoista, joissa ne aiheuttavat terveysriskejä, ei ole osoitettavissa. Siivoamisen tehostaminen tarvittavassa määrin ei ole kohtuullista ottaen huomioon pesien määrä, eikä ulosteen tippumista kulkureiteille ole mahdollista täysin estää.

Räystäspääskyjen pesintä alueella tulee jatkossakin mahdollistaa ja pääskyt tulee pyrkiä ohjaamaan pesimään seinustoille, joissa ei sijaitse sisäänkäyntejä. Osa pesistä on jo valmiiksi tällaisissa paikoissa, eikä niitä saa poistaa tai niissä tapahtuvaa pesintää häiritä. Lisäksi räystäspääskyjen houkuttelemiseksi ko. paikkoihin pesimään, tulee hakijan asentaa korvaavia pesäpaikkoja, esimerkiksi räystäspääskylle soveltuvia tekopesiä, vähintään 20 parille. Vaihtoehtoisesti tekopesiä voi asentaa muihin läheisiin rakennuksiin tai puihin. Myös erillinen pesähotelli on vaihtoehto. Vaikka räystäspääskyt pystyvät rakentamaan seinustoille pesiä myös itse, kuten olemassa olevat pesät osoittavat, pystytään tekopesillä houkuttelemaan räystäspääskyjä ja vähentämään pesien hävittämisestä syntyvää haittaa pesimäyhdyskunnalle. Korvaavien pesäpaikkojen toteuttamisessa tulee huomioida lajin pesimäbiologia, ja tarvittaessa apua voi kysyä esimerkiksi paikalliselta linnustoyhdistykseltä tai luontokonsultilta. Ehtojen mukaisesti toteutettuna toimenpiteet eivät vaaranna räystäspääskyn suotuisan suojelutason saavuttamista.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Lapin ELY-keskus kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Lapin poliisilaitos palaute.lappi@poliisi.fi

Pelkosenniemi kirjaamo@pelkosenniemi.fi

Lapin lintutieteellinen yhdistys ry. (LLY) info@lly.fi , puheenjohtaja@lly.fi

SLL Lapin luonnonsuojelupiiri ry. lappi@sll.fi

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/4297/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/4297/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 26.09.2025 07:46

Ratkaisija Mattila Olli 26.09.2025 13:23

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Käyntiosoite: Torikatu 34-40, 90100 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Telefax: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.